

Prst božji v svetovnih dogodkih.

Velikanski svetovni dogodki se vršijo v pričo nas. Omenimo le nekaterih: slovanski narodi se povsod živahno gibljejo in prodirajo naprej ter hočejo priboriti si ono duševno in gmetno veljavo v zgodovini, koje so do sedaj pogrešali; mogočna Rusija je ravnokar turškemu zverinstvu zavela smrtno rano; osnovala so se 3 nove, deloma celo neodvisne države slovanske: Bolgarija, Srbija in Črnagora. Mohamedanski svet očitno hira in propada; povsod mu tla spodkopava evropska omika, porodivša se iz krščanstva. Italija zedinjena ječi pod judovskim sužanstvom, preobložena z davki ter utegne vsaki čas postati republika. Ob enem pa živi v njej papež Leon XIII. in mogočno upliva na narode celega sveta, kot poglavar sv. katoliške Cerkve, čeravno je mnogih prejšnjih pomočkov oropan. Sredi Evrope se je povzdignilo prusko-nemško, ob enem freimaurersko-lutrovsko cesarstvo. Cesar Viljelm, jegov železni Bismark in prebrisani general Moltke so premagali vse. Naposled so se lotili sv. katoliške Cerkve, a tu so prvič zadeli ob skalo, katerej niso kos. Med tem se je zrušilo mogočno francosko cesarstvo in tamošnja cesarska rodbina v kratkih letih popolnem in tužno propala. Navadni ljudje tega nič ali malo pomislijo; brezverni in neverni pa krivo sodijo, ker ne porajajo ali celó tajijo uplivanje božjega bitja na razvitek človeških razmer. Verni človek pa presoja vse od uzvišenega, verskega, duševnega stališča. Vernemu kristijanu so navedeni dogodki le majhni kosi ove steze, po kateri Bog človeštvo vodi do temu nastavljenе časne omike in blagostana, zlasti pa do večne sreče in zveličanja! Bog je, ki vlada celi svet, on je gospod človeške osodi, on povišuje, on ponižuje, on vodi tudi hudo, katero zavolj človeku dane svobode pripušča, naposled k dobremu koncu.

Francozi imajo starodavno kraljevsko rodbino. Veliko dobrega je storila. Svetnike šteje med sorodniki. Zato jej je Bog dal srečo in blagoslov. Vladala je 800 let. Okoli 50 kraljev se je iz nje rodilo. Toda naposled je tudi veliko hudega zakrivila. Njeni kralji so postali nasilniki in teptali narode in cerkvene pravice. Kazen bila je brz k redi! Nastala je strahovita revolucija. Dobri in nedolžni kralj Ludvik XVI. je krvavo pokoro delal za to, kar so ničvredni predniki zakrivilili, položivši glavo pod sekuro. Revolucija je potem divjo razsajala, dokler nje ni general Napoleon Bonaparte ukrotil. Ta je postal prvi in najmogočnejši francoski cesar. Uvedel je na Francoskem zopet katoliško službo božjo in državo uredil. On bi bil izgnano kraljevsko rodbino za vselej spodrinil in sebi in svojej rodbini utrdil cesarski prestol, vsaj sinu bi ga bil zapustil, ko bi ne bil preveč gospodstva željen. Vso Evropo je hotel potlačiti, ves svet užgati. „En Bog in en cesar bi naj bil“,

tako je večkrat djal. Celó papeža in škofov se je hotel poslužiti za svoje častilagodne namere.

To mu je bilo v nesrečo. V kratkih letih bil je premagan in zaprt na otok sv. Helene sredi Atlantiškega morja med Afriko in Ameriko. Ondi je umrl l. 1821. Nazaj pozvani kralji francoski so nekaj časa dobro vladarili. Toda uže tretji, namreč kralj Ludvik Filip je začel zapuščati pravo pot in je postal oče novemu freimaverstvu na Francoskem. Kazen ni izostala. Uže l. 1848. bil je sramotno po silnej revoluciji pregnan in je na Angleškem umrl, pozabljen od vsega sveta. In čudno, novo revolucijo z republiko vred je zopet Napoleonovec ukrotil ter povzdignil novo francosko cesarstvo. Bil je to Napoleon III. sin brata prvega Napoleona. Sprva se je tudi ta naslanjal na sv. Cerkev in srečno vladaril. Naposled je papeža izdal italijanskim rovarjem, se zapel v vojsko zoper Pruse in bil grdo tepen, vjet, odstavljen in izgnan na Angleško, kder je umrl. Kakor prvi francoski cesar tudi drugi ni umrl na cesarskem prestolu, ni izročil sinu vladarstva. Mlad je umrl sin Napoleona I., mlad in žalostno je konec storil sin Napoleona III., preboden in razmesarjen od divjih Zulu-Kafrov v Afriki, kamor se je bil podal nagledovat si angleškega bojevanja! Ž njim je propala cesarska rodbina francoska za več časa, mogoče za vselej, ker pogreša pravega cesarjeviča. Visoko je Bog povzdignil obadva cesarja; poslužil se je nju v dosego imenitnih, za človeštvo velevažnih namenov. Toda zopet nju je zavrgel in globoko ponižal, ko sta se poklicu izneverila. To gledamo začudeni pred seboj dovršeno! Res, Bog je, ki drži v rokah osode držav, narodov in oseb, on je ki povišuje in ponižuje!

Gospodarske stvari.

Kako rece izrejati.

M. II. V 14 dneh ali 3 nedeljah se že smejo mlade rečice na prosto spustiti. Sploh se dajo mlade rečice lahko vzrejati. Niso tolikim boleznim podvržene kakor mlade goske. Najbolše se počutijo in najlepše rastejo, če morejo po bližnjem potoku ali ribniku plavati in stikovati.

Reco si je človek pred neznano davnim časom udomačil in si jo zarad mesa, zarad jaje in perja redil. Da se odraščene mlade rece opitajo, se morajo, kakor goske, vsaka za se v kurnjek zapreti. Ako se rece, ki so za klavje odložene, v tesnem prostoru devajo in če se z ovsom, kuhanim krompirjem, ki se zmučka in z otrobi pomeša, pitajo, postanejo v malih tednih debele in mesnate. V nekterih krajih, zlasti na Francoskem v Normandiji, kjer se mnogo z rejo perutnine pečajo, se pa rece še na poseben način pitajo. Vsak dan po 3krat se z nudelči, ki so iz ajdove ali turšične moke narejeni in v vodo ali še boljše v mleko pomočeni, pitajo in debelijo. Drugod jih z namo-

čeno turšico pitajo, kar jim posebno velika jetra nareja in jih močno mastne stori. Sploh pa jih je treba po 14 dni tako pitati. Zanesljivo znamenje, da so rece že opitane, je, ako jim peresa v repu kakor pahalnik narazen stojè in se ne drže več skup. Rečje meso je prvo leto okusno pozneje se pa te dobre mesne lastnosti vedno bolj pozgublja, meso postane žilavo, trdo in ne daje posebno dobre pečenke. V obče je rečje meso okusnejše od gosjega in zato rece, tudi če so nekoliko dražje, lahko kupca najdejo.

Rečja jajca imajo nekoliko več suhe tvarine in maščobe v sebi, ko kokošja jajca, pa niso tako dobrega okusa, kakor kokošja. Barva rumenjaka se ravna po hrani, katero rece dobivajo. Ako dobijo več zrnja, moke, krompirja, so rumenjaki po kuhi bolj bledi in svitložolti. Močno rumeni postanejo, ako je rečja hrana poglavitno živalskega izvira. Ako rece živijo v solnati vodi in v nji svojo hrano iščejo, postanejo rumenjaki temno rumene barve, kakoršno barvo imajo tudi jajca vseh pomorskih ptic. Črni rumenjaki, ki sicer niso zdravju škodljivi, izvirajo od tod, da so rece želod jedle, ki ga sem ter tje prav rade zobljejo.

Perje rečje se sicer manj čišla, ko gosje, vendar pa je tudi za porabo. Lepo mehko rečje perje je velike cene in se sem ter tje mehkeemu zimorodkemu perju jedako čišla. Zimorodek je gosja sorta, ki v Grönlandiji živi in je posebno zarad mehkega perja v visokih čišlih.

Dasi tudi včasih slabe vremenske razmere in podobne zapreke perutninsko rejo nekoliko ovirajo, vendar pa sem ter tje vrže lep dobiček in zasluži, da se nje naše gospodinje še bolj poprimejo kakor je to do teh dob navadno bilo.

Črešnja in višnja.

M. Niti črešnja, niti višnja ne zahteva tako dobre zemlje, ko jablana in gruška. Celo na kameniti, peščeni zemlji, po kamenitih višinah in peščenih rebrih črešnja in višnja še prav dobro prospeva. Zato je črešnja in višnja prav primerna za občestne nasade celo 800 metrov nad morjem, kjer še prav lepe obrodke donasajo. Črešnja ljubi pred vsem prosto, odprto lego in prav toplo, solnčno stališče. Višnji bolj senčnata lega godi in zato je posebno za nasade po severni strani pašnikov in hribov. Vlažna, zaprta lega, mokra močvirnata zemlja za črešnje in višnje ne sodi.

Dopisi.

Iz Teharja. (Redka svečanost) bila je pri nas, o katerej pa zarad volitev nismo do sedaj poročali v „Slov. Gosp.“. Na binkoštni pondeljek, 2. junija t. l. je obhajal starosta celjskih Slovencev, buditelj slovensko-narodnega čuta pri vrlih Teharskih korenjakih, Anton Grabič, spomin svojega sedemdesetega rojstnega in godnega dneva. Anton Grabič, p. d. Zapečki, je

bil uzor krščanskega mladenča, dika zakonskega moža, očeta in izglednega gospodarja, ki zamore v svoji visoki starosti z mirno vestjo uživati sad svojega dolgoletnega truda. Binkoštni pondeljek se je pri službi božji v Teharjih zahvalil za obilne dobrote, ki mu jih je vsemogočni in predobri Bog podelil, posebno da mu je nakloniti blagovolil sedemdeseti rojstni dan doživeti. Petje je bilo njegovo veselje že v mladosti. Skladal je le cerkveno-pobožne pesmi. V cerkvi je med pridigo zložil pesmo o predmetu, o katerem je duhovnik pridigoval; po pridigi jo je pri sv. meši že pel. Vadil je tudi pridno mladenče in deklino v cerkvenem petju in ljudje se hvaležno spominjajo lepega in složnega petja v cerkvi ob njegovem času. Gospodaril je umetno. Ljubljanske „Novice“ so ga k temu napeljavale. Obudile so one v njem tudi zavest slovenskega narodnega čuta. Razposojeval je „Novice“ najrajše mladim kmetovalcem in jih v nemal za mili slovenski jezik. Čeravno ga je zadela nesreča, da je čisto oglušil, je vendar za njega velika sreča, da je zdravega duha in vedno vedrega uma, — veselega srca. Sedemdesetletnico je hotel obhajati med svojimi otroci in vnuki. Pri poštem zetu svojem Janezu Gorišek v Teharjih je dal napraviti obed, h kateremu je povabil tamšnjo častito duhovščino, odlične narodnjake Teharske in svoje drage prijatelje: Andreja Ostrožnika, Miha Bizjaka, g. učitelja in še nekatere iskrene Slovence iz Celja — 40 skupaj. — Med obedom so se vrstile napitnice, ki so le eno željo ponavljale: naj bi ljubi Bog godovnjaka sedemdesetnika ohranil pri zdravem telesu vedno vedrega duha. Milo je bilo gledati, kako se je devetero nježnih vnučičev okoli dragega dedeka vrtelo, kako so ga božali, se mu sladkali, vsako je hotelo najbližje pri njem biti. Vrhunec veselju in radosti pa je bila pesem, katero je sedemdesetletnik za to godovanje sam zložil, najprej njo na navadni, domači pastirski piščalki zapiskal, in potem sam zapel. Bog nam ga ohrani še mnoga leta.

Iz konjiškega okraja. (Volitvenski poberki.) Volitev državnega poslanca pri nas in po celej Štajerskej je dognana, na čast in slavo Slovincem in vsem konservativcem. Te volitve po celem cesarstvu v kmečkih skupinah kažejo, da našemu liberalizmu in nemčurstvu že mrtvaški zvon poje. Izid na dan 2. jul. napovedanih volitev bil je za konjiški okraj 29. jun. pri volilnem shodu, v katerem se je naš poslanec blg. baron Goedel volilcem predstavil in svoj program razvil, odločen. Prišlo je ogromno volilnih in drugih mož njega poslušat in spoznavat. Mnogobrojni „živio“-klici so mu dali pogum in znamenje, da zastopa njih želje in potrebe. Goreči govori g. dr. Radajca in nevtrudljivega predsednika pol. kat. društva v Konjicah, nadžupnika in dekana preč. g. dr. Ulage so kmečkim volilcem razodevali, da je bar. Goedel njihov mož. Po govorih teh 3 domoljubov poprime župan Jernej Gradišnik besedo, da bi g. kandidatu